

Rovatvezető: Gaspár-Hantos Géza

SZAKOSZTÁLYI ÁLLÁSFOGLALÁS

Az erdőművelési szakosztály és az erdőhasználati szakosztály 1988. május 24—25-én, a Borsodi EFAG sajtó-völgyi erdészeti igazgatóságának területén, Putnok határában tartotta immár hagyományos, közös rendezvényét. A 60 főnyi résztvevő ismét a széles közvéleményt is érdeklő, nagy jelentőségű témával foglalkozott:

A tölgypusztulás ökonómiai és ökológiai kihatása az erdőgazdálkodásra

A több száz hektárra kiterjedő terepi bemutaton tapasztalt megrázó látvány, a kötetlen beszélgetések, eszmecsere, majd *Kelemen Zoltán* másnapi helyzetfeltáró előadása és az azt követő tanácskozás alapján a két szakosztály jelenlevő tagjai *teljes egyetértésben*, az alábbi

állásfoglalást

alakították ki:

I. A gyakorlati teendőket meghatározó tények:

1. Az évtizedes gyakorlati tapasztalat, a nyilvánosságra hozott külföldi és hazai kutatási eredmények és hipotézisek sokfélesége azt az álláspontot támasztja alá, hogy e tragikus méretű pusztulás csak a környezeti tényezők bonyolult, igen nehezen kiismerhető együttes hatásának lehet a következménye.
2. Mivel a károsító tényezők között ez ideig új elemet nem sikerült kimutatni, nagy a valószínűsége, hogy Észak-Magyarország térségében az igen erősen megnövekedett antropogén környezeti terhelésnek és a súlyos, aszályos periódusnak döntő szerepe van.
3. A pusztulás fékezése, megelőző vagy gyógyító védekezésre reális elképzelések sincsenek.
4. A betegség tünetei, a pusztulás lefolyása és dinamikája változó. Az egyes fák váratlan, gyors elhalása, a betegség elhúzódása és — kisebb mértékben — gyógyulása egyaránt előfordul. Az egyes fák és az állomány sorsa kiszámíthatatlan.
5. A pusztulás mértéke és az állomány jellemzői között nincsen határozott összefüggés, nem függ a sűrűségtől és záródástól sem.
6. A pusztulás nem áll meg! Bizonytalan sorsú, halódó és frissen száradt fa mindenütt található.
7. A kár mértéke az Északi-Középhegységben a legnagyobb. Az ország többi részén a betegség mértékében és lefolyásában is különbség érzékelhető.
8. A 26 éve feltáratlanság, majd a fellépő károsodás miatt nem gyérintett állomány 30—40%-os pusztulás után is elfogadható képet mutat.
9. A véghasználati korú állományok, záródásuktól függetlenül üresek, felújulást ígérő csemeték nincsenek.
10. A kiritkult állományok reménytelenül elgazosodnak. A gyp- és cserjeszintet a felújítást szinte kizáró, a mesterséges felújítást leginkább akadályozó fajok (csalán, szeder, gyertyán) teljesen eluralják.
11. Valamennyi tényezőt és adottságot (szervezet, munkaerő, érdekeltég, erőforrások stb.) is figyelembe véve, a természetes felújítás kilátástalannak, a mesterséges pedig lehetetlennek tűnik.

12. A fa szijácsa a betegség tüneteinek megjelenésekor már értéktelen. A geszt lebomlása a fa elhalása után következik be.
13. Feltehetően a betegség gyakori elhúzódása miatt, az elhalt fa a megszokottnál gyorsabban romlik.
14. A száradék egész térségre kiterjedő, folyamatos szedetése csak a jelenleginél lényegesen jobb feltártság mellett képzelhető el.
15. A száraz fák kitermelésének költségei az elérhető hozamokhoz és a normális termeléshez képest igen magasak. Az adott körülmények között a feladat maradéktalan végrehajtása lehetetlen.
16. A pusztulással érintett erdők fakészlete és növedéke csökken, optimális vágáskora teljesen bizonytalanná válik.
17. Súlyosbítja a tölgypusztulás okozta helyzetet és szinte reménytelenné teszi az adott helyzethez való ésszerű alkalmazkodást, hogy a legkárosítottabb erdők épp a többszörösen kedvezőtlen adottságokkal küszködő gazdálkodók kezelésében vannak (termőhelyi, földrajzi adottságok, gazdasági struktúra hiányosságai stb.).
18. A tölgypusztulás adott és várható következményeinek súlyát fokozza, hogy nem csak jelentős megtermelt, értékes nyersanyag van veszendőben, és hogy az egyszerű újrateherelés is lehetetlenné vagy legalábbis kétségessé válik, de a pótolhatatlan kincsekben bővelkedő, féltett természeti környezetünk is végzetes helyzetbe kerül, ha megbomlott egyensúlyi helyzetében nem megfontoltan felelősséggel közelítünk hozzá.
19. A károsult erdő kezelőjét a pusztulás miatt termelési tilalom alá eső, élő tölgyfák potenciális nyereségének elmaradása miatt éri a legnagyobb veszteség.
20. A pusztulással érintett területek jellemzően kizárólag erdőgazdálkodásra hivatott termőhelyek, egyéb, ésszerű hasznosításra többnyire alkalmatlanok. Az erdőkárok miatti veszteségtől „felszámolással”, szerkezetváltással megszabadulni tisztességgel, felelősséggel nem lehet.

II. A tölgypusztulás okozta károk mérséklésének lehetőségei és az ezzel kapcsolatos teendők:

1. A jelenség okainak bonyolultsága és tisztázatlansága miatt üdvözölni kell mindenkit, aki a „titok” felderítésén fáradozik. Azt is, aki a tényeket rögzíti, azt is, aki az összefüggéseket keresi és azt is, aki egy-egy tényező alapos vizsgálatában merül el. Az egyes megközelítési módok és még inkább azok képviselőinek lebecsülése vagy túlértékelése sokat árt az ügynek. Az erdészeti kutatóhelyeknek e téren meghatározóbb szerepet kell vállalni.
2. Mivel az egyes fák és az állomány sorsa kiszámíthatatlan, a potenciális túlélők megkímélése érdekében a pusztulással érintett, további fenntartásra még alkalmas állományokban a kitermelést — a pusztulás kétségtelen megszűntéig — a száraz és a biztosan halódó egyedekre kell korlátozni.
3. A pusztulás tényét — mint meghatározó *termőhelyi tényezőt* — az üzemterv készítésénél figyelembe kell venni, különösen a fakészlet, a növedék, a vágáskor és a feladatok meghatározásánál.
4. Az újszerű pusztulással érintett erdőrészletek 5 évesnél idősebb üzemtervét soron kívüli revízióval módosítani kell.
5. A betegség tünete, a pusztulás lefolyása, dinamikája és mértéke azt sugallja, hogy — bár állományalkotó, fő fajaj esetében eddig sohasem tapasztalt „elemi csapásnak” vagyunk tanúi és szenvedői — a legértékesebb fafajunkról nem kell, nem szabad lemondanunk. Ahol lehetőség van rá, a *tölgygel való — lehetőleg természetes — felújításra kell törekedni*. Ahol ennek elháríthatatlan akadálya van, ott — a szakmai előírások felfüggesztése árán is — az őshonos fafajokat (gyertyán, cser, juharok, hársak) kell előtérbe helyezni. Ott, ahol ezek jelen vannak, visszaszorításukra nem szabad bizonytalan sorsú, egyéb fajajok érdekében a szűkös erőforrásokat pazarolni.
6. A fő fajajt sújtó, katasztrófális környezeti terhelés csökkentése érdekében, a nagyvadállományt drasztikusan apasztani kell. Ahol az ennek útjában álló erők még mindig érinthetetlenek, ott üzembiztos kerítéssel kell védelmezni a felújítás alatt álló tölgyeseket.
7. A megnövekedett és a kiritkulás, gazosodás miatt jellegében is teljesen újszerű felújítási feladatok pusztán hagyományos eljárásokkal megoldhatatlanok. Elkerülhetetlen a gyorsabb ütemű technikai, technológiai fejlesztés.
8. Az elhalt fákat higiéniai, esztétikai, biztonsági és gazdasági okokból a lehető legteljesebb mértékben ki kell termelni. Ezt elősegítendő, az érintett szervek

és gazdálkodók széles körű összefogásával meg kell teremteni a kikerülő, csökkent értékű faanyag újszerű, energetikai célú és ipari felhasználásának feltételeit, valamint a kitermelés szervezeti, technikai, technológiai alapjait.

9. A tölgypusztulásból adódó értékmentési, felújítási és környezetvédelmi feladatok megoldása hosszú távú, osztársadalmi érdek. Nem lehet hát azt helyi erőforrásoktól és érdekektől függővé tenni.

Az ország még oly nehéz anyagi helyzetének és korszerű irányítási rendszerünk elveinek tudatában is elkerülhetetlennek látszik az anyagi, szellemi és jogi erőforrások szélesebb körű mozgósítása, összpontosítása:

- az Északi-Középhegység pusztuló erdeit az elemi csapások és helyi katasztrófák esetében szokásos módon kell külön elbírálásban részesíteni,
- felülvizsgálat tárgyává kell tenni, hogy lehetséges-e egyáltalán a pusztuló erdők fenntartása a versenyszférában, rövid távú nyereségérdekeltségi rendszerben,
- a normális erdőgazdálkodás kereteit messze túllépő terhek viselését csupán a „piacról élő” erdőgazdálkodóktól várni vagy a siker reményében követelni, irreális vállalkozás. A környezetvédelemért felelős szerveknek és a költségvetésnek részt kell vállalni a megoldás módjának keresésében és az anyagi alapok előteremtésében,
- a pillanatnyilag viszonylag kedvező helyzetben levő erdőgazdálkodási ágazatnak — saját lehetőségén belül — a száradéktermelés veszteségét a tőár elengedésével — szükség esetén „negatív” tőár kivetésével — kell teljes mértékben ellensúlyozni,
- a termelési tilalom alá eső, egyébként vágásérett fák kímélése miatt előállt veszteséget költségvetési juttatással kell mérsékelni, vagy az egész szabályozórendszer alapjaiban úgy formálni, hogy szakszerű, felelősségteljes, közérdeket szolgáló tevékenységért a gazdálkodó ne kerüljön méltánytalanul hátrányos helyzetbe.

A tanácskozás résztvevői jól tudják, hogy nem illő és nem hálás dolog manapság a sokkal nagyobb gondokkal birkózó költségvetésből pénzt, s a csak következetességükben hatásos, új szabályozók alól felmentést kérni, de mint a hivatásuknál fogva az/erdőpusztulás következményét értő és mindennapi terhet közvetlenül érző szakemberek, nem mondhatnak le a helyzet feltárásáról és a lehetséges kiút felvázolásáról. Elsősorban azért — és azért ezúton —, mert tisztában vannak azzal, hogy a megnyugtató megoldás elmaradásának vagy késlekedésének ostroma az erdőn csattan. Azon az erdőn, mely a köz számára sokkal többet jelent annál, hogysem sorsát rá lehessen bízni a vele dolgozó szűk csoport saját érdekével szembekerülő önzetlenségére, szakmai lelkiismeretére. Valljuk be, hogy nem olyan időköt élünk.

Állásfoglalásunk nem vállalkozhat a részletek kidolgozására. Reméljük, minden érintett mielőbb megteszi azt, ami hatáskörébe tartozik.

Jó lenne — már csak az egyesületi munka nem hiábavalóságába vetett hitünk feltámasztása érdekében is —, ha szaklapunkban nyilvánosságra kerülnének az illetékeseknek a felvetett témákkal kapcsolatos gondolatai és intézkedései. Legalább azok, amelyekhez jóformán csak elhatározás szükséges.

Andor József
az erdőhasználati szakosztály
vezetője

Varga Béla
az erdőművelési szakosztály
vezetője

Az I. Magyar Erdészeti Tájfutóverseny

Az OEE és a Soproni MAFC 1988. június 11-én rendezte az I. Magyar Erdészeti Tájfutóversenyt. A verseny célja a vetélkedésen kívül a sportot kedvelő erdész köllégák összehozása volt. Ennek érdekében az OEE Ifjúsági Bizottság több sporttalálkozó léterhozását szorgalmazza. Tipikus „erdész” sportokban kívánunk versenyeket rendezni: tájfutásban, sízésben és céllövészetben. Az ez évi síverseny hó hiányában sajnos elmaradt. Ezekben a versenyeken szerzett szakmai tapasztalatok, kialakuló baráti kapcsolatok az erdőben egyre nagyobb tömegek által úzótt sportokkal összefüggő erdészeti feladatok jobb ellátását eredményezik. Ennek érdekében célunk, hogy a jövőben a találkozók szakmai programmal bővüljenek.

Az ez évi tájfutóverseny elnöke *Gáspár-Hantos Géza* az OEE főtítkára volt. Védnők voltak: *dr. Gál János*, az Erdészeti és Faipari Egyetem rektora és *Obermayer György*, a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság igazgatója. A versenyt a Brennerbergi-völgyben rendezték, ahol a mintegy 80 résztvevő kiválóan előkészített pályán futhatott. Nemzetközi rangot svéd és osztrák versenyzők indulása adott.

Az alábbi eredmények születtek:

Férfiak

- F 35 B 1. *Spiegel János* Kecskeméti Erdőfelügyelőség
 2. *Pfeiffer István* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
 3. *Köpf Jenő* Asztalosipari Szövetkezet Székesfehérvár
- F 21 B 1. *Urbán Imre* Erdészeti Szakközépiskola Mátrafüred
 2. *Jakus Zoltán* ERTI Mátrafüred
 3. *Szabó László* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
- F 21 C 1. *Simon Gábor* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
 2. *Zlaczki István* Borsodi EFAG
 3. *Kürti István* Gyulai EVAG
- F 17 B 1. *Nagy Béla* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
 2. *Kerekes András* Erdészeti Szakközépiskola Mátrafüred
 3. *Grosz Róbert* Erdészeti Szakközépiskola Sopron

- F 15 C 1. *Schlosser Balázs* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
 2. *Csider Csaba* Erdészeti Szakközépiskola Sopron
 3. *Sperka Tamás* Pilisi Állami Parkerdőgazdaság

Hölgyek

- N 35 B 1. *Cser Borbála* EFE Sopron
 2. *Gunnar Svensson* Svédország
- N 21 B 1. *Óze Agnes* Budapest
 2. *Angelika Aschacher* Ausztria
 3. *Töke Tünde* EFE Sopron
- N 21 C 1. *Hegedűs Erzsébet* Borsodi EFAG
 2. *Szalai Éva* Erdészeti Szakközépiskola Mátrafüred

Csapatban

1. Erdészeti Szakközépiskola Sopron
2. Erdészeti Szakközépiskola Mátrafüred
3. Borsodi EFAG
4. EFE Sopron

Az 1989. évi verseny rendezését a mátrafüredi Erdészeti Szakközépiskola vállalta. Viszontlátásra tehát a Mátrában!

Az erdőfeltárási szakosztály ülését a Balatonfelvidéki EFAG területén tartotta. Keszthelyen *Zachar Miklós* gazdasági igazgató köszöntötte a szakosztályt és tájékoztatást adott az erdőgazdaság gazdálkodási tevékenységéről és eredményeiről. *Ecsedy Tamás* az erdőgazdaság erdőfeltárási munkáinak eredményeit és azok várható fejlesztését ismertette. A szakosztály helyszíni bejárás keretében átfogó képet kapott a Balatonfelvidék és Magasbakony erdőfeltárási hálózatáról, megtekintette az 1982-ben felállított „2000. km” emlékkövet, valamint a franciavágási fafeldolgozó üzem fejlesztését. Erdőfeltárással mellett bemutatásra került a farkasgyepűi bükkállomány, valamint Keszthelyen a Festetich-kastély és a Windischgrätz vadászati kiállítás.

Az ülés első napi baráti vacsoráján részt vett *Czebei Sándor* vezérigazgató is. A szakosztály nyugdíjbamenetel alkalmából köszöntötte és emlékjándékot nyújtott át *Bogár István* szakosztályvezetőnek, aki 1960 óta irányítja a szakosztály működését és *Kocsis Ferencnek*, a szakosztály tagjának, aki jelentős erdőfeltárási-tervezési és építési tevékenységet fejtett ki az ERDŐTERV-ben és a budapesti MN Erdő-, Vad- és Mezőgazdaságnál és eredményesen vett részt a szakosztály társadalmi munkájában.

A pilisi csoport (Visegrád) és a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság közös rendezéssel jelölő versenyt tartott. A versenyt dr. *Berdár Béla* főigazgató nyitotta és zárta. Az egész napos programban az erdőgazdaság központjából és fatermelő erdészeitől mintegy 60 fő vett részt. Házigazda a Szentendrei Erdészet volt. Csapategyőztes az esztergomi erdészet. Versenyzői: *Bakó Zsigmond*, *Forró Csaba* és *Zsiros Mihály* kerületvezető erdészek. Az egyéni győztesek: *Zsiros Mihály* kerületvezető erdész (Esztergomi Erdészet), *Katona Imre* kerületvezető erdész (Visegrádi Erdészet). A csapatgyőztes díja vándorkupa és 2000 Ft/fő; az egyéni versenyző jutalma: 3500 Ft, 2500 Ft, és 1500 Ft volt. A rendezésért dr. *Berdár Béla* főigazgató *Szommer József* főelőadót és *Zambó Péter* szakelőadót 2—2000 Ft jutalomban részesítette. A csoport 43 fő részvételével 3 napos tanulmányúton vett részt a Duna-Tisza közén. Megtekintették a kecskeméti szabadidő táját, a Kiskunmajsai Jonatán Tsz szabadidő központját, Bugac nevezetességeit, valamint Opusztaszert. A vendéglátók — *Göbölös Antal* felügyelőségi igazgató, *Darabos István* tsz ágazatvezető, dr. *Horváth László* erdészetvezető — kiváló szakmai programot nyújtottak magas szintű vendégszerzetettel, amelyet a csoport tagjai ezúton is köszönnek.

*

A tamási csoport a nagydorogi erdészet területére szakmai bemutatót szervezett, erdőművelési nap jegyében. Az erdőművelési nap napirendje: 1. Nagydorogi Erdészet bemutatása, a homokfásítás tapasztalatai, eredményei, gondjai. 2. A burkolt gyökerű csemete-nevelés és ültetés bemutatása. Az erdőgazdaság erdőművelőinek összehívásával céljuk a közös gondok megvitatása, tapasztalataik átadása volt. A program a kistápei erdőszélen indult. *Deák István* igazgató, a helyi csoport elnöke köszöntötte a megjelenteket és rövid tájékoztatást adott az erdészeti ágazatban országosan mutakozó gazdasági és szakmai gondokról. Az elmondottakat a délutáni tanácskozáshoz gondolatébresztőnek szánta. Előkészítve ezzel a június 2-án Budapesten tartott erdészeti vitanapot, amelynek alap gondolata, hogy az erdő a nemzeti vagyon része, ezért csak úgy szabad vele gazdálkodni, hogy a társadalom hosszú távú érdeke ne károsodjon.

A házigazda *Szakál Gyula* erdészetvezető ismertette az erdészet történetét,

majd *Bikácson* olyan jellemző erdőrészt mutatott be, ahol érintetlenül meghagyták az eredeti állapotot: homokdombon jellegzetes homoki növények, hazai nyáarak. E területtel szemben erdei fenyő állomány látható, amit az 1960-as évek kívánalmainak megfelelően nagy tőszámmal telepítettek. A telepítés a homokbuckák eldőzerolása után teljes talajlékészítéssel történt. A következő erdő-részlet egy sikeres 2 éves akác sarjaztatás. A gyökérszaggatás *Danszky-féle* altalaj lazítóval történt. Vegyszeres tuskókezelést nem alkalmaztak. A tuskósarj kezelés közeli erővel történik. Két fafajcserés állományt tekintettek meg. Az egyik esetben a Fomes-szel erősen fertőzött erdeifenyő lecserélése akáccal, majd egy gyenge fejlődésű akácállomány fafajcseréje fekete fenyővel. Megtekintettek egy beteg, erősen Fomes-fertőzött erdeifenyő-állományt. Tisztítása gépi úton, sorosan történt. A bemutató része volt egy szép akácerdősítés, amelynek egy része csemetével, másrésze nyírségi akác gyökérdugvánnyal történt. A dugványról nevelt csemeték elválnak a hagyományosan nevelt csemetékétől szép alakjukkal, jó növekedésükkel. A terepi bemutató utolsó állomása a gyönyörű árvalányhajas védett területen, az Ökörhegyen volt. A program a Nagydorogi csemetekertben a burkolt gyökerű csemete-nevelés bemutatásával folytatódott a vetéstől az ültetésig, géppel és kézzel. Itt megbeszélték a megnevelt csemeték erdészetek közötti elosztását, a szállítások ütemezését.

A bemutatót kötetlen beszélgetés, a gondok feltárása, a megoldások keresése és a lehetőségek szakmai követelmények szerinti kívánalma követte.

*

A miskolci csoport előadói ülést rendezett. *Cserép János*nak, a Borsodi EFAG vezérigazgatójának megnyitóját követően, *Prof. Dr. habil. Werner Bergmann* egyetemi tanár (Jena, NDK) „Az erdőpusztulással kapcsolatos megfigyelések a Német Demokratikus Köztársaságban” címmel előadást tartott. Előadásának bevezetőjében rámutatott, hogy a korábbi időkhöz képest mi változott meg az erdő életében és elemezte a betegségek kialakulásának lehetséges okait. Ezek közül megemlítette a termőhelyi változásokat, légköri szennyezéseket, talajszennyezéseket, telepítési és fafajmegválasztási hibákat. A legnagyobb problémát az iparfejlesztési hibák és immisziós károk fokozódásában látja. Előadá-

sában leírta az egyes fafajok pusztulásának látható folyamatát. A tüneteket diaképekben is bemutatta hallgatóságának. Véleménye szerint a savak felhalmozódása hiánybetegségeket és tápanyagfelvételi nehézségeket okoz a növényeknél, ami hozzájárul a fák elsődleges megbetegedéséhez. Szerinte a Mg-hány okozta elszíneződés a levélerek között indul el, míg a Ca-hány az ágvégek elszáradásában mutatkozik meg. A csúcsrügyek deformálódhatnak, és az erdeifenyőnél a kigyószerű hajtások kialakulása nagymérvű rézhiányt mutat. A hiánybetegségek mérséklésére, a szennyező anyagok megkötésére meszeztést, nyomelem és más műtrágyázást javasol. A talajjavítási munkák előtt javasolja a levélanalízis-vizsgálatok alkalmazását. Ezekkel és egyéb műveletekkel törekedni kell arra, hogy a fákat túlélővé tehesük — fejezte be előadását *Bergmann* professzor. (*Várfalvi József*)

A **veszprémi MÉM-csoport** egynapos tanulmányutat tett az MN Budapesti Erdőgazdaság süttői erdészetének területére. A tanulmányút során megtekintették a tardosbányai marványbányát és feldolgozóüzemet, megismerkedtek a Gerece jellegzetes erdőállományával és az erdészet neszmélyi egzótagyújtéményével.

A szakmai programot *Perl József* erdészvezető szervezte, aki a tanulmányút során végigkísérte a csoportot munkatársaival és pontos tájékoztatást adott az erdészet munkájáról, a táj erdőgazdálkodásáról. *Palaticz Ferenc* erdőfelügyelő az erdőfelújítás és vadgazdálkodás gondjait és eredményeit ismertette, értékelte. A tanulmányút egyik legemlékezetesebb része a neszmélyi egzótagyújtémény megtekintése volt. Nagy élményt jelentett a kollégáknak a szépen gondozott területen tett séta és a gyűjtéményt telepítő, gondozó, nyugalmazott kerületvezető erdész *Emmer Bernát* — időközben **KAÁN KÁROLY**-emlékermes — pontos dendrológiai ismertetése.

A tanulmányút az erdészet vadászházában elköltött estebéddel és baráti beszélgetéssel zárult. (*dr. Péti Miklós*)

A **vértesi csoport (Tatabánya)** szovjet és NDK erdőmérnök-hallgatók részére tanulmányutat szervezett a Vértesi EFAG területén, a pusztavámi erdészetnél és a sikárosi fűrészüzemben. *Elmer Nándor* fahasználati osztályvezető kísé-

retében, a hallgatók a pusztavámi erdészetnél megismerkedtek a munka közben bemutatott MOR—BELL LOGGER, USA gyártmányú, „mindentudó” géppel, amely a résztvevőkben nagy tetszést aratott. A szakmai bemutatót *Kubinyi Balázs* fahasználati műszaki vezető vezette, és adott szakmai tájékoztatást. A sikárosi fűrészüzemet *Emerling József* üzemvezető szakavatott ismertetéssel mutatta be. (*Lustyik János*)

Az **erdőfelügyelési csoport** szakmai tapasztalatcserén vett részt a Vértesi EFAG területén. *Frey Antalnak*, a Budapesti Erdőfelügyeléség Tatabányai Kihegyezett osztály vezetőjének ismertetése mellett megtekintették a nagygyházi külszíni bányauzem létesítésének körülményeit, amelyek kialakításához mintegy 100 ha erdőterületet vettek igénybe. A bányaművelés során 25—30 m mélységű kráter alakult ki, amelynek megrendítő környezetromboló hatását helyrehozni szakmai és pénzügyi szempontból is nagyon nehéz feladatot jelent majd. Ismertette a bányarekultivációk egyéb problémáit a VEFAG területén és az eddig elért eredményeket.

A VEFAG erdőművelési tevékenységének tanulmányozása előtt a Vértesi Helyi Csoport képviselőjében *László Györgyné* titkárhelyettes köszöntötte a jelenlévőket az Agostyáni Arborétumban, majd *Hartdégén Mátyás* erdőművelési osztályvezető ismertette a gazdaság erdőművelési feladatait, gondjait és bemutatta az arborétumban létesített hidegágyas fenyő csemetekertet, amely a körzet csemeteellátását fogja biztosítani.

Ezután *Vénusz Tibor* szakvezetésével megtekintették a gondosan rendbentartott arborétumot, amelynek kialakítása, fenntartása és állandó fejlesztése az erdőgazdaság szakembereinek magasszintű tudását, szakmaszeretét bizonyítja. Megemlékeztek az arborétum létrehozásában jelentős szerepet játszó *Kiss Miklós* kollégánkról és javaslatot tettek, hogy ezirányú munkásságának elismeréséül helyes lenne maradandó emléket állítani az arborétumban.

A tapasztalatcsere taggyűléssé alakult és ezen a helyi csoport titkára az ez évi munkaterv szerint még hátralévő feladatokról adott tájékoztatást. Majd *Fritsch Ottó* felhívást tett az Erdélyből menekült magyarok — elsősorban szakmabeliek — anyagi támogatására az egy évi egyesületi tagdíjnak megfelelő összegnek e célra történő befizetés (illetőleg önként felajánlott összeg) mértékéig. A felhívást a tagság elfogadta.

A budakeszi csoport szervezésében, 83 fő hozzájárulása révén 25 000 Ft gyűlt össze az Erdélyből menekültek megsegítésére. Az összeget a rákosszentmihályi református közösségen keresztül, *Bartha Pál* csoporttitkár juttatta el a rászorultakhoz. (*Bartha Pál*)

*

Kitüntetés

A Környezetvédelmi Világnap 1988. alkalmából, az idén is rangos kitüntetéssel jutalmazták azokat, akik a maguk területén különösen sokat tettek az emberi környezetért, természeti értékeink megőrzéséért, a környezetvédelem társadalmi bázisának szélesítéséért. A Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Szakszervezetek Országos Tanácsa kitüntetettjei érdekeltségi körünkből:

Pro Nantúra Emlékérem

Salamon Ferenc, a Hortobágyi Nemzeti Park igazgatója

Széchenyi István-emlékplakett

Farkas Imre, a devecseri erdészet vezetője,

Dr. Herpay Imre ny. egyetemi tanár, az OEE elnöke,

László György erdőmérnök, a HNF Tata Városi Környezetvédelmi Bizottságának tagja

Emberi Környezetért Kitüntetendő Jelvény

Dr. Tarján Lászlóné erdőmérnök, a Somogy Megyei Tanács környezetvédelmi titkára

*

Új tagfelvétel

Petronyák László igazgatásszervező, vízügyi technikus, Szolnok; *Fekete Péter* erdésztechnikus, fafeldolgozási technikus, Kistelek; *Hajós Gábor* erdőgazdasági szakiskolai tanuló, Szeged; *Lajkó Zoltán* erdésztechnikus, Üllés; *Ördög Illés* erdész- és mezőgazdasági technikus, Szeged; *Palágyiné dr. Fényes Borbála* vegyész mérnök, Veszprém; *Simay Endre István* kertészmérnök, Budapest.

*

Halálozás

Életének 81. évében elhunyt *Bahéry Dénes* erdőmérnök, Budapesten. Kedves, szerény egyéniségét emlékezetében megőrzi egyesületünk budapesti tagsága.

SZILAS GÉZA

1903-1988.

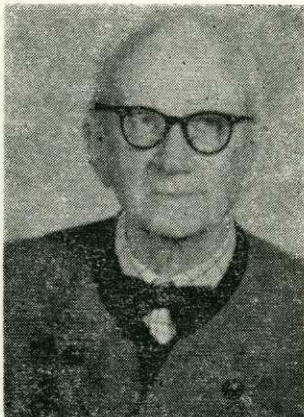
A közelmúltban vettünk búcsút az erdésztársadalom egyik közismert tagjától, *Szilas Géza* erdőmérnöktől. Természetkedvelő pedagóguscsaládból született 1903-ban, Dobsinán. A szülőföld és Rozsnyó város erdőmesterével fennálló családi kapcsolata eleve meghatározta életpályáját. 1927-ben Sopronban szerzett erdőmérnöki oklevelet, és ettől kezdve 12 évig a Miskolci Erdőgazgatóság-nál dolgozott, mint rapidíjas, tiszteletdíjas erdőrendező. 1939–1944 között a Bustyaházi Erdőgazgatóságnál volt területi erdőrendező, majd rövid győri szolgálat után, 1945 végén ismét Miskolcra helyezték birtokpolitikai, üzembtervező, szakfelügyelői munkakörbe. Nyelvtudását kihasználva, 1947-ben a csehszlovák–magyar lakosságcserevel kapcsolatos kormánybiztossághoz rendelték, erdőgazdasági szakértőként. 1949-ben szervezője és vezetője volt az első csanyiki szakmunkásképző iskolának. 1952-ben lett a 10. Sz. Miskolci Erdőrendezőség vezető főmérnöke és ebben a munkakörben dolgozott, 1965. évi nyugdíjazásáig.

A geodéziában szerzett, széles körű elméleti és gyakorlati tudását hasznosítva számos cikket írt Az Erdő és a Tájoló szaklapokba. Éveken át foglalkozott a diósgyőri uradalom erdőgazdálkodásának történetével és ennek eredményeit színvonalas tanulmányokban publikálta.

1926 óta volt tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek. 1956-tól az erdőrendezési és erdészettörténeti szakosztályokban tevékenykedett, de 1958-tól tagja volt a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek is, és 1970-től a miskolci csoport titkára, majd elnöke. 1977-ben kapta meg az aranyoklevelet, egyesületi és szakmai munkájáért pedig számos kitüntetést, MTESZ-emlékérmeket, díjat. Nyugdíjasként a Borsod Megyei Tanácsi Tervező Irodánál, majd a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat miskolci kirendeltségén dolgozott fáradhatatlan szorgalommal.

Szilas Géza hat évtizeden át végzett geodéziai, erdőrendezési munkája marandó nyomokat hagyott a borsodi táj erdőgazdálkodásában. A gyászoló családtagok, egykori munkatársak, tisztelők és barátok a diósgyőri temetőben kísérték utolsó útjára.

Dr. Járasi Lőrinc

RIMLER LÁSZLÓ
1903—1988

Rimler László okl. erdőmérnök, ny. erdőtanácsos — az erdészek mindenki Laci bácsija — életének 85 évében elhunyt. Felsőkismártonhegyen született, erdészeti tanulmányait 1921-ben kezdte meg a soproni erdészeti főiskolán, ahol 1925-ben szerezte meg diplomáját.

Szolgálatát Zala megyében, a volt Eszterházy hitbizománynál kezdte, majd 1927-ben állami szolgálatba lépett. Segédmérnöki kinevezéssel a Miskolci Erdőgazgatósághoz tartozó szentléleki erdőhivatalt vezette és ideiglenesen a lilla-füredi vezetését is ellátta. 1937-ben átkerült a gödöllői Állami és Koranauradalmi Erdőgazgatósághoz, ahol a nagy

vadállományra való tekintettel az erdőművelés, -erdősítés volt a legnagyobb feladata. 1949-től a Budapesti Hegyvidéki Erdőgazdaság területén dolgozott erdőfelügyelői beosztásban, 1950-ben megbízást kapott az ERDŐKÖZPONT Erdőművelési Igazgatóságának szervezésére, majd vezetésére. Legfőbb tevékenysége az erdőfelújítási hátralékok felszámolásához, új erdőtelepítésekhez szükséges mennyiségű és minőségű csemete megtermelésére irányult. Megírta az úttörő jelentőségű CSEMETETERMELÉS című könyvét, s ezt 1958-ban átdolgozva újra kiadták. Erdőművelési eredményeinek elismeréseként 1952-ben „Magyar Népköztársasági Érdemérem”-mel tüntették ki.

1958-ban Gödöllőre kérte áthelyezését és itt az erdőgazdaság erdőművelési főmérnöki teendőit látta el. 1968-ban áthelyezéssel a Dányi Magvető Mg. Tsz.-hez került az erdészeti ágazat megszerzésére. Ezzel egyidejűleg hasonló szolgálatot teljesített az akkori Péceli Zöldmező, a Gödöllői Petőfi Mg Tsz.-eknél, továbbá a Gödöllői Tangazdaság és a Kisállattenyésztő Gazdaságban is. Szaktevékenységét 1985-ig, véglegesen nyugdíjba vonulásáig folytatta, közben 1974-ben az egyesület — amelynek hosszú évtizedeken át lelkes, aktív tagja volt — érdemeit *Bedő Albert-díjjal* ismerte el.

Mint nemesen gondolkodó, önzetlen embertől, nagy erdészgeneráció kiemelkedő képességű, de mindig nagyon szerény képviselőjétől búcsúztunk tőle a gödöllői temetőben.

Dr. Balázs István

Kérem a helyi csoportok felelőseit, illetve egyéni előfizetőinket, hogy a tagdíj, előfizetési díj várható változása miatt a díjbefizetést csak 1989. év első felére eszközöljék.

Gáspár-Hantos Géza főtitkár

AZ ERDŐ SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA. Elnök: *dr. Solymos Rezső*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) doktora, Budapest; főmunkatárs: *Jérôme René*, Budapest. — Tagok: *dr. Balázs István*, Budapest; *Barátossy Gábor*, Budapest; *dr. Berdár Béla*, Visegrád; *dr. Bondor Antal*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa, Budapest; *Bus Mária*, Veszprém; *Cebe Zoltán*, Szombathely; *dr. Csötönyi József*, Budapest; *Deák István*, Tamási; *dr. Fírbás Oszkár*, Sopron; *Gáspár-Hantos Géza*, Budapest; *dr. Göbölös Antal*, Kecskemét; *dr. Herpay Imre*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa, Sopron; *Kadlicsek János*, Miskolc; *Keszthelyi István*, Budapest; *Király Pál* Budapest; *dr. Királyi Ernő*, a közigazdasági tudomány kandidátusa, Budapest; *Korbonszky Kazimírné*, Vác; *Krámer Antal*, Pécs; *Löcsey Iván*, Budapest; *Mészáros Béla*, Szombathely; *dr. Rácz Antal*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa, Budapest; *Solymost József*, Budapest; *Stádel Károly*, Győr; *dr. Szepesti László*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) doktora, Budapest; *dr. Szodfridt István*, a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa, Sopron; *dr. Szikra Dezső*, Visegrád; *Tóth László*, Szolnok; *dr. Tóth Sándor* a mezőgazdasági tudomány (erdészet) kandidátusa, Budapest; *Varga Béla*, Eger.

